

ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА БІЗНЕС-АДМІНІСТРУВАННЯ
КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ПОВІТРЯНОГО ТРАНСПОРТУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Зав. кафедри _____ Ареф'єва О.В.

« ____ » _____ 20__ р.

ТИПОВІ ПРАКТИЧНІ СИТУАЦІЙНІ ЗАДАЧІ
з дисципліни «Антикризове управління підприємством»

Розробник
проф. к-ри економіки повітряного транспорту,
д.е.н., доц. Пілецька С.Т.

Практичні задачі і ситуації

1. Продіагностуйте фінансовий стан підприємства за інформацією, що наведена у таблицях 1-4 фінансової звітності, з позиції можливого банкрутства за індексом кредитоспроможності Е. Альтмана [18, с. 357-367].

$$Z = 3.3K_1 + 1.0K_2 + 0.6K_3 + 1.4K_4 + 1.2K_5, \text{ де:}$$

K_1 = прибуток до виплати відсотків та податків / всього актів;

K_2 = виручка від реалізації / всього актів;

K_3 = власний капітал (ринкова оцінка) / залучений капітал (балансова оцінка);

K_4 = накопичений реінвестований прибуток / всього актів;

K_5 = чистий оборотний капітал / всього актів.

2. Зробіть висновки щодо фінансового стану підприємства у попередньому і звітному роках за даними таблиць 1-4 фінансової звітності на основі методики моделі Конана і Гольдера.

$$Z = 0.16X_1 - 0.22X_2 + 0.87X_3 + 0.1X_4 - 0.24X_5, \text{ де:}$$

X_1 = (дебіторська заборгованість + грошові кошти) / активи;

X_2 = постійний капітал / пасиви;

X_3 = фінансові затрати / виручка від реалізації;

X_4 = витрати на персонал / ПДВ;

X_5 = валовий прибуток / залучений капітал.

Z – рахунок повинен бути не більше 0.2.

3. Охарактеризуйте фінансовий стан підприємства за даними таблиць фінансової звітності 1-4 з використанням прогностної моделі Р. Таффлера і Г. Лису.

$$Z = 0.063X_1 + 0.092X_2 + 0.057X_3 + 0.001X_4, \text{ де:}$$

X_1 = оборотні активи / активи;

X_2 = прибуток від реалізації / активи;

X_3 = нерозподілений прибуток / активи;

X_4 = власний капітал / залучений капітал.

Критичне значення цієї моделі становить 0.037.

4. Використовуючи фінансову звітність підприємства, наведену у таблицях 3-4, виконайте необхідні розрахунки економічного показника ознак поточної платоспроможності, коефіцієнтів покриття, забезпечення власними засобами, Бівера. Зробіть оцінку формування незадовільної структури балансу.

Таблиця 1

БАЛАНС на 1 січня попереднього року
Форма №1

Актив	Код рядка	На початок Поперед. періоду	На кінець попереднього періоду
1	2	3	4
I. НЕОБОРОТНІ АКТИВИ			
Нематеріальні активи:			
залишкова вартість	010		
первісна вартість	011		
знос	012	( )	( )
Незавершене будівництво	020	80.7	79.9
Основні засоби:			
залишкова вартість	030	59789.1	57374.0
первісна вартість	031	87811.2	88374.5
знос	032	(28022.1)	(31200.5)
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	040		
інші фінансові інвестиції	045		
Довгострокова дебіторська заборгованість	050		
Відстрочені податкові активи	060		
Інші необоротні активи	070		
Усього за розділом I	080	59869.8	57453.9
II. ОБОРОТНІ АКТИВИ			
Запаси:			
виробничі запаси	100	88.5	47.2
тварини на вирощуванні та відгодівлі	110		
незавершене виробництво	120	80.7	
готова продукція	130	1.8	3.4
Товари	140	0.2	
Векселі одержані	150		
Дебіторська заборгованість за товари, роботи послуги:			
чиста реалізаційна вартість			
первісна вартість	160	1727.5	1706.4
резерв сумнівних боргів	161		
	162	( )	( )
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
з бюджетом	170	87.4	30.8
за виданими авансами	180		
з нарахованих доходів	190		
із внутрішніх розрахунків	200		
Інша поточна дебіторська заборгованість	210	241.8	203.7
Поточні фінансові інвестиції	220		
грошові кошти та їх еквіваленти:			
у національній валюті	230	5.1	10.4
в іноземній валюті	240		
Інші оборотні активи	250		
Усього за розділом II	260	2233.0	2001.9
III. ВИТРАТИ МАЙБУТНІХ ПЕРІОДІВ	270	9.8	9.4
Баланс	280	62112.6	59465.2

Пасив	Код рядка	На початок попереднього періоду	На кінець попереднього періоду
1	2	3	4
I. ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ			
Статутний капітал	300	187.5	187.5
Пайовий капітал	310		
Додатковий вкладений капітал	320		
Інший додатковий капітал	330	60426.5	58242.8
Резервний капітал	340		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	350	-1400.2	-2441.9
Неоплачений капітал	360	( )	( )
Вилучений капітал	370	( )	( )
1	2	3	4
Усього за розділом I	380	59213.8	55988.4
II. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАСТУПНИХ ВИТРАТ І ПЛАТЕЖІВ			
Забезпечення виплат персоналу	400		
Інші забезпечення	410		
	415		
	416	( )	( )
Цільове фінансування	420	43.7	71.2
Усього за розділом II	430	43.7	71.2
III. ДОВГОСТРОКОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Довгострокові кредити банків	440		
Інші довгострокові фінансові зобов'язання	450		
Відстрочені податкові зобов'язання	460		
Інші довгострокові зобов'язання	470		
Усього за розділом III	480		
IV. ПОТОЧНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Короткострокові кредити банків	500		
Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	510		
Векселі видані	520	234.5	234.5
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	530	1906.6	2113.4
Поточні зобов'язання за розрахунками: з одержаних авансів	540		
з бюджетом	550	198.4	227.2
з позабюджетних платежів	560	96.4	140.2
зі страхування	570	169.0	393.1
з оплати праці	580	51.6	88.0
з учасниками	590		
із внутрішніх розрахунків	600		
Інші поточні зобов'язання	610	198.6	
Усього за розділом IV	620	2855.1	209.2
V. ВИТРАТИ МАЙБУТНІХ ПЕРІОДІВ	630		3405.6
Баланс	640	62112.6	59465.2

**Звіт про фінансові результати
За попередній рік
I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ**

Стаття	Код ряд ка	На початок поперед- нього періоду	На кінець поперед- нього періоду
1	2	3	4
Дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	010	2601.0	3525.0
Податок на додану вартість	015	433.3	541.8
Акцизний збір	020		
	025		
Інші вирахування з доходу	030		
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	035	2167.7	2983.2
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	040	2710.0	3002.0
Валовий:			
прибуток	050		
збиток	055	542.3	18.8
Інші операційні доходи	060	539.6	1111.5
Адміністративні витрати	070	221.9	212.0
Витрати на збут	080		
Інші операційні витрати	090	817.1	643.3
Фінансові результати від операційної діяльності:			
прибуток	100		237.4
збиток	105	1041.7	
Доход від участі в капіталі	110		
Інші фінансові доходи	120		0.9
Інші доходи	130		
Фінансові витрати	140		
Витрати від участі в капіталі	150		
Інші витрати	160		
Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування:			
прибуток	170		238.3
збиток	175	1041.7	
Податок на прибуток від звичайної діяльності	180		
Фінансові результати від звичайної діяльності:			
прибуток	190		
збиток	195		

1	2	3	4
Надзвичайні:			
доходи	200		
витрати	205		
Податки з надзвичайного прибутку	210		
Чистий:			
прибуток	220		
збиток	225		

II. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Найменування показника	Код рядка	За звітний період	За попередній період
1	2	3	4
Матеріальні витрати	230	1269.7	1587.1
Витрати на оплату праці	240	652.4	516.0
Відрахування на соціальні заходи	250	238.4	193.5
Амортизація	260	181.3	163.2
Інші операційні витрати	270	368.2	490.2
Разом	280	2710.0	2950.0

III. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За попередній період
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	300	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	310	-	-
Чистий прибуток, що припадає на одну просту акцію	320	-	-
Скоригований чистий прибуток, що припадає на одну просту акцію	330	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	340	-	-

БАЛАНС на 1 січня звітного року
Форма №1

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. НЕОБОРОТНІ АКТИВИ			
Нематеріальні активи:			
залишкова вартість	010		
первісна вартість	011		
знос	012	( )	( )
Незавершене будівництво	020	79.9	35.6
Основні засоби:			
залишкова вартість	030	57374.0	56966.2
первісна вартість	031	88574.5	91819.8
знос	032	(31200.5)	(34853.6)
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	040		
інші фінансові інвестиції	045		
Довгострокова дебіторська заборгованість	050		
Відстрочені податкові активи	060		
Інші необоротні активи	070		
Усього за розділом I	080	57453.9	57001.8
II. ОБОРОТНІ АКТИВИ			
Запаси:			
виробничі запаси	100	47.2	37.7
тварини на вирощуванні та відгодівлі	110		
незавершене виробництво	120		
готова продукція	130	3.4	1.9
Товари	140		
Векселі одержані	150		
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги:			
чиста реалізаційна вартість	160	1706.4	1849.7
первісна вартість	161		
резерв сумнівних боргів	162	( )	( )
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
з бюджетом	170	30.8	6.9
за виданими авансами	180		
з нарахованих доходів	190		
із внутрішніх розрахунків	200		

1	2	3	4
Інша поточна дебіторська заборгованість	210	203.7	310.6
Поточні фінансові інвестиції	220		
грошові кошти та їх еквіваленти:			
у національній валюті	230	10.4	20.1
в іноземній валюті	240		
Інші оборотні активи	250		
Усього за розділом II	260	2001.9	2226.9
III. ВИТРАТИ МАЙБУТНІХ ПЕРІОДІВ	270	9.4	9.5
Баланс	280	59465.2	59238.8

Пасив	Код рядка	На Початок Звітнього періоду	На кінець Звітнього періоду
1	2	3	4
I. ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ			
Статутний капітал	300	187.5	187.4
Пайовий капітал	310		
Додатковий вкладений капітал	320		
Інший додатковий капітал	330	58242.8	58012.9
Резервний капітал	340		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	350	-2441.9	-30576
Неоплачений капітал	360	( )	( )
Вилучений капітал	370	( )	( )
Усього за розділом I	380	55988.4	55143
II. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАСТУПНИХ ВИТРАТ І ПЛАТЕЖІВ			
Забезпечення виплат персоналу	400		
Інші забезпечення	410		
	415		
	416	( )	( )
Цільове фінансування	420	71.2	16.8
Усього за розділом II	430	71.2	16.8
III. ДОВГОСТРОКОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Довгострокові кредити банків	440		
Інші довгострокові фінансові зобов'язання	450		
Відстрочені податкові зобов'язання	460		
Інші довгострокові зобов'язання	470		
Усього за розділом III	480		
IV. ПОТОЧНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Короткострокові кредити банків	500		
Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	510		

1	2	3	4
Векселі видані	520	234.5	234.6
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	530	2113.4	2286
Поточні зобов'язання за розрахунками:			
з одержаних авансів	540		
з бюджетом	550	227.2	399.1
з позабюджетних платежів	560	140.2	181.5
зі страхування	570	393.1	657.1
з оплати праці	580	88.0	55.9
з учасниками	590		
із внутрішніх розрахунків	600		
Інші поточні зобов'язання	610	209.2	262.1
Усього за розділом IV	620	3405.6	4078.1
V. ВИТРАТИ МАЙБУТНІХ ПЕРІОДІВ	630		3405.6
Баланс	640	59465.2	59238.3

Таблиця 4

**Звіт про фінансові результати
За звітний рік**

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
Дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	010	3302.0	2601.0
Податок на додану вартість	015	(546.2)	(433.3)
Акцизний збір	020	( )	( )
	025	( )	( )
Інші вирахування з доходу	030	( )	( )
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	035	2755.8	2167.7
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	040	(2981.8)	(2710.0)
Валовий:			
прибуток	050		
збиток	055	(226.0)	(542.3)
Інші операційні доходи	060	(914.3)	(817.1)
Адміністративні витрати	070	(302.1)	(221.9)
Витрати на збут	080	( )	( )
Інші операційні витрати	090	(827.2)	539.6)

1	2	3	4
Фінансові результати від операційної діяльності:			
прибуток	100		
збиток	105	(615.2)	(1041.7)
Дохід від участі в капіталі	110		
Інші фінансові доходи	120		
Інші доходи	130		
Фінансові витрати	140	( )	( )
Витрати від участі в капіталі	150	( )	( )
Інші витрати	160	( )	( )
Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування:			
прибуток	170		
збиток	175	(615.2)	(1041.7)
Податок на прибуток від звичайної діяльності	180	( )	( )
Фінансові результати від звичайної діяльності:			
прибуток	190		
збиток	195	( )	( )
Надзвичайні:			i
доходи	200		
витрати	205	( )	( )
Податки з надзвичайного прибутку	210	( )	( )
Чистий:			
прибуток	220		
збиток	225	( )	( )

II. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Найменування показника	Код рядка	За звітний період	За попередній період
1	2	3	4
Матеріальні витрати	230	1409.1	1269.7
Витрати на оплату праці	240	747.8	652.4
Відрахування на соціальні заходи	250	265.8	238.4
Амортизація	260	168.8	181.3
Інші операційні витрати	270	390.3	368.2
Разом	280	2981.8	2710.0

III. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За попередній період
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	300	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	310	-	-
Чистий прибуток, що припадає на одну просту акцію	320	-	-
Скоригований чистий прибуток, що припадає на одну просту акцію	330	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	340	-	-

5. Характеристика ситуації. Акціонерна компанія «Трансенерго» виробляє та реалізує споживачам певну частину теплової та електричної енергії. Фінансове становище її господарської діяльності за звітний рік наведено в табл. 5 і 6 [20, с. 220].

Таблиця 5

БАЛАНС АТ «Трансенерго» за звітний рік

тис.грн.

Актив	Сума		Пасив	Сума	
	Почато к року	Кінець року		Почато к року	Кінець року
1	2	3	4	5	6
I. Необоротні активи			I. Власний капітал		
Основні засоби			Статутний капітал	40406	40407
залишкова вартість	15578	107993	Інший додатковий капітал	3682	89334
Спрацювання	7745	62587	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	*	10312
первісна вартість	23323	170580	Разом по розділу I	44088	140053
Нематеріальні активи			II. Забезпечення подальших витрат і платежів		
залишкова вартість	-	4	Цільове фінансування	2440	6996

1	2	3	4	5	6
спрацювання	-	-	Разом по розділу II	2440	6996
первісна вартість	-	4	III. Довгострокові зобов'язання	-	-
Інші необоротні активи	27489	29297	Разом по розділу III	-	-
Разом по розділу I	43067	137294	IV. Поточні зобов'язання		
			Кредиторська заборгованість	26827	60017
II. Оборотні активи			Разом по розділу IV	26827	60017
Виробничі запаси	10901	8760			
Незавершене виробництво	-	-			
Готова продукція	19	26			
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	64	34	IV. Доходи майбутніх періодів	-	-
Дебіторська заборгованість за рахунками	19282	59607			
Кошти та їхні еквіваленти	6	115			
Інші оборотні активи	16	1230			
Разом по розділу II	30288	69772	Разом по розділу V	-	-
III. Витрати майбутніх періодів	-	-			
Разом по розділу III	-	-			
Баланс	73355	207066	Баланс	73355	207066

Таблиця 6

**ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ ДІЯЛЬНОСТІ
АКЦІОНЕРНОЇ КОМПАНІЇ «ТРАНСЕНЕРГО», тис. грн.**

Показник	Сума
Виторг від реалізації продукції	109286
Податок на додану вартість	14270
Чистий виторг від реалізованої продукції	95016
Валові витрати на виробництво й реалізацію (повна собівартість) продукції	85081
	9935
Результат (прибуток) від реалізації продукції основного виробництва	342
	35
Результат (прибуток) від реалізації іншої продукції (послуг)	10312

Доход від позареалізаційних операцій Валовий прибуток (050 + 060 + 070)	
--	--

На підставі наведеної інформації, що характеризує господарську діяльність акціонерної компанії за звітний рік, та набутих теоретичних знань з антикризового управління:

1) визначити фінансову стабільність компанії, розрахувати групи показників, що характеризують: а) співвідношення власних і позикових коштів; б) стан обігових коштів; в) стан основних засобів;

2) зіставити розрахункові показники з їхніми рекомендованими чи критичними значеннями;

3) відокремити кілька основних показників, що найпереконливіше характеризують ступінь фінансової стабільності будь-якого виробничого підприємства взагалі та оцінюваної компанії зокрема;

4) назвати показники фінансово-господарської діяльності, які можуть цікавити потенційних кредиторів та акціонерів компанії «Трансенерго»;

5) аналітично оцінити привабливість фінансового стану акціонерної компанії «Трансенерго» для її потенційних інвесторів.

6. Характеристика ситуації. Величина дебіторської заборгованості підприємства «АВС» на початок розрахункового року становила 200 тис. грн. Підприємство-боржник обіцяє повернути борг до кінця поточного року або ж розплатитися за нього власною продукцією на суму 70 тис. грн. Фірма-посередник пропонує передати за продукцію підприємства-боржника фірмі «АВС» 18 000 компенсаційних сертифікатів вартістю 4,16 грн кожний. Номінальна ціна одного компенсаційного сертифіката на приватизаційному аукціоні – 10 грн. На найближчий приватизаційний аукціон має бути запропоновано 12 % акцій підприємства-боржника на загальну суму 180 тис. грн.

Факторинговий відділ комерційного банку «Альфа» пропонує викупити боргові зобов'язання фірми-боржника. При цьому факторинговий відсоток становить 20%. Консалтингова фірма «Довіра» вважає достатньо дієвою систему штрафних санкцій, яка дорівнювала б нормативній рентабельності продукції (проценту інфляції або середньої банківської ставки по вкладах коштів). Досягнутий рівень рентабельності продукції становить 50 %, рівень інфляції за рік – 40 %, середній банківський відсоток за грошовими вкладками – 25 % [20, с. 221].

Обґрунтуйте можливі варіанти покриття дебіторської заборгованості та вибір найкращого з них.

7. Характеристика ситуації. Господарський суд м. Києва (01030, вул. Б. Хмельницького, 44-В) за заявою Державної податкової адміністрації в Шевченківському районі м. Києва порушив справу № 17/323 про банкрутство приватного підприємства «Трипілля» (м. Київ, вул. Салютна, 11-А, розрахунковий рахунок № 644145 в АБ «Демосбанк» м. Києва, МФО 321228). Основні показники господарської діяльності ПП «Трипілля» наведено в його балансі за звітний рік (див. табл. 7) [20, с. 222].

БАЛАНС

ПІП «Трипілля» на дату порушення справи про банкрутство, тис.грн.

Актив	Сума	Пасив	Сума
1	2	3	4
I. Необоротні активи		I. Власний капітал	
Основні засоби		Статутний капітал	2000
залишкова вартість	4000	Інший додатковий капітал	-
спрацювання	-	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	
первісна вартість	4000	Разом по розділу I	2000
Нематеріальні активи		II. Забезпечення подальших витрат і платежів	-
залишкова вартість		Разом по розділу II	-
спрацювання		III. Довгострокові зобов'язання	-
первісна вартість		Разом по розділу III	-
Інші необоротні активи	100	IV. Поточні зобов'язання	
Разом по розділу I	4100	Короткострокові кредити банку	1000
II. Оборотні активи		Кредиторська заборгованість	3040
Виробничі запаси	1200	Поточні зобов'язання зі страхування	20
Незавершене виробництво	280	Поточні зобов'язання з оплати праці	50
Готова продукція	320	Поточні зобов'язання з бюджетом	50
1	2	3	4
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1200	Поточні зобов'язання з позабюджетних виплат	40
Дебіторська заборгованість за виданими авансами	555	Інші поточні зобов'язання	1550
Кошти та їхні еквіваленти	5	Разом по розділу IV	5750
Разом по розділу II	3560	V. Доходи майбутніх періодів	-
III. Витрати майбутніх періодів	90	Разом по розділу V	-
Разом по розділу III	90		
Баланс	7750	Баланс	7750

Банківська позика забезпечена заставою виробничих запасів підприємства. Незалежні експерти дали оцінку вартості майна підприємства «Трипілля», що подана в табл. 8. Витрати, пов'язані з веденням справи про банкрутство цього приватного підприємства, становлять 160 грн. Треба розподілити майно збанкрутілого приватного підприємства «Трипілля» між

кредиторами, дотримуючись установленної чинним законодавством черговості здійснення цієї операції. Чи вистачить оціненого експертами майна підприємства для задоволення всіх вимог кредиторів? Якою має бути ухвала господарського суду в разі повного чи неповного задоволення вимог кредиторів.

Таблиця 8

**ЕКСПЕРТНЕ ОЦІНЮВАННЯ ВАРТОСТІ МАЙНА ПП «ТРИПЛЛЯ»,
тис. грн**

Елементи майна	Сума
Основні засоби та інші необоротні активи	3400
Виробничі запаси	800
Незавершене виробництво	56
Готова продукція	210
Дебітори	850
Аванси видані	170
Кошти	50

8. Скласти баланс ПАТ «Ранок» станом на 31.12.2012 р. на підставі господарських операцій за грудень поточного року [39, с. 303-304]:

1. Зареєстровано ПАТ «Ранок» і оголошена відкрита підписка на акції.

Статутний капітал ПАТ «Ранок»
зареєстрований у сумі 96 500 грн.,
у складі якого:

- прості акції 175 000 шт. x 0,50 грн. = 87 500 грн.
- привілейовані акції 12 000 шт. x 0,75 грн. = 9 000 грн.

2. Засновники внесли до статутного капіталу ПАТ «Ранок» (грн.)

- акції іншого підприємства 2 500
- матеріали 8 000
- грошові кошти 14 500

у тому числі:

на розрахунковий рахунок – 14 000

у касу 500

в обмін на 38 000 простих і 8 000 привілейованих акцій.

3. На розрахунковий рахунок надійшли кошти від продажу:

- простих акцій 52 500 шт. x 0,60 грн.
- привілейованих акцій 4 000 x 1,00 грн.

9. Використовуючи дані завдання 8 та наведені господарські операції, скласти розділ I пасиву балансу «Власний капітал» станом на 31.12.2012 р. та звіт про власний капітал ПАТ «Ранок» за 2012 рік.

10. Підприємство одержало 02.01.2012 р. в інвестбанку кредит у сумі 500 тис. грн. терміном на 5 років під 9% річних. Визначити балансову

вартість залишку основного боргу та витрати по відсотках за кредит на кінець кожного року впродовж терміну кредитування.

11. На підставі наведених даних необхідно визначити потребу в готівкових коштах і обсяг додаткового фінансування для започаткування власного бізнесу. Власник має 25 тис. грн., основні засоби на суму 75 тис. грн., у тому числі устаткування – 65 тис. грн., комп'ютери – 10 тис. грн.; товарні запаси – 17,5 тис. грн.; витрати майбутніх періодів становитимуть 8,0 тис. грн.; амортизаційні відрахування – 7,5 тис. грн.; фінансові зобов'язання – 62,25 тис. грн.; собівартість виробленої продукції за квартал дорівнюватиме 172,5 тис. грн.; кредиторська заборгованість – 47,2 тис. грн.

12. Річний баланс виробничого підприємства «В» наведено в табл. 9.

Таблиця 9

БАЛАНС підприємства «В» на 31.12.2012 р.

Актив	Сума	Пасив	Сума
Необоротні активи		Власний капітал	
Основні засоби	3500	Статутний капітал	2000
Оборотні активи		Резервний капітал	1000
Запаси:		Довгострокові зобов'язання	2000
виробничі запаси	400		
незавершене виробництво	200	Поточні зобов'язання	
готова продукція	600	Короткострокові кредити банків	1000
Дебіторська заборгованість	1800	Кредиторська заборгованість	1200
Грошові кошти та їх еквіваленти	200		
Короткострокові (поточні) фінансові інвестиції	200		
Інші оборотні активи	300		
Баланс	7200	Баланс	7200

Треба:

1. Розрахувати власні оборотні кошти.
2. Розрахувати поточні фінансові потреби.
3. Визначити потенційний і реальний надлишок / дефіцит коштів.
4. Розрахувати суму необхідного короткострокового кредиту, якщо буде виявлено дефіцит коштів.

13. Засновники ПАТ «Політпром» ухвалили рішення про перетворення підприємства в закрите акціонерне товариство. Державна реєстрація підприємства, створеного в результаті реорганізації, відбулася 20 жовтня 2012 року. У завершальному балансі ПАТ «Політпром», який був складений за станом на 19 жовтня 2012 року, були вказані наступні дані на кінець звітного періоду. Фрагмент завершального бухгалтерського балансу наведено у табл. 10 [38, с. 289].

**ФРАГМЕНТ ЗАВЕРШАЛЬНОГО БУХГАЛТЕРСЬКОГО
БАЛАНСУ**

на 19 жовтня 2012 року (тис. грн.)

АКТИВ			ПАСИВ		
	На початку року	На кінець звітного періоду		На початку року	На кінець звітного періоду
<i>«Необоротні активи»</i>			<i>«Власний капітал»</i>		
Основні засоби	-	21	Статутний капітал	-	100
			Додатковий капітал	-	8
<i>«Оборотні активи»</i>			Резервний капітал	-	-
Запаси		72	Нерозподілений прибуток/ непокритий збиток		(10)
ПДВ по придбаних цінностях		4	<i>Разом:</i>	-	98
Дебіторська заборгованість	-	35	<i>«Довгострокові зобов'язання»</i>		
Грошові кошти	-	10	Кредити і позики	-	13
<i>Разом:</i>		121	<i>«Короткострокові зобов'язання»</i>		
			Кредиторська заборгованість	-	26
			Резерви майбутніх витрат	-	5
			<i>Разом:</i>		31
РАЗОМ:	-	142	РАЗОМ:	-	142

Як бачимо з даних завершального балансу, власний капітал ПАТ «Політпром» складав 98 000 грн. (сума показників 3 розділу балансу «Капітал і резерви»). Для складення передавального акту акціонери ПАТ «Політпром» вирішили оцінити основні засоби за залишковою вартістю, а матеріально-виробничі запаси – за фактичною вартістю. Тому для складення вступного бухгалтерського балансу бухгалтер ЗАТ «Політпром» використовував дані завершального балансу. За рішенням акціонерів статутний капітал ЗАТ «Політпром» повинен дорівнювати 10 000 грн. Ця сума і вказується у вступному бухгалтерському балансі ЗАТ «Політпром». Розрахувати величину чистих активів ЗАТ «Політпром» і скласти вступний бухгалтерський баланс.

14. За рішенням засновників статутний капітал повинен дорівнювати 140 тис. грн. Використовуючи дані попереднього завдання, розрахувати величину чистих активів цієї організації та відобразити її у вступному бухгалтерському балансі, співставити з розміром статутного капіталу [38, с. 288].

15. 1 серпня 2012 р. на загальних зборах учасників було ухвалено рішення про реорганізацію ТОВ «Металоіндустрія» шляхом перетворення його в закрите акціонерне товариство «Металоіндустрія». ЗАТ «Металоіндустрія» є правонаступником ТОВ «Металоіндустрія». До нього переходить майно і зобов'язання реорганізованого підприємства. Передавальний акт ТОВ наведено у табл. 11. Термін проведення реорганізації – з 2 серпня по 30 вересня 2012 р.

Державна реєстрація ЗАТ відбулася 10 жовтня 2012 р. У період з 1 по 9 жовтня 2012 р. підприємство продовжувало вести господарську діяльність, внаслідок чого величина запасів збільшилася на 38 тис. грн., сума ПДВ по придбаних матеріальних цінностях збільшилася на 4 тис. грн., дебіторська заборгованість скоротилася на 20 тис. грн., сума грошових коштів підприємства зменшилася на 62 тис. грн., нерозподілений прибуток збільшився на 3 тис. грн., кредиторська заборгованість скоротилася на 43 тис. грн. Скласти завершальний баланс ТОВ «Металоіндустрія» на 09.10.2012 р.

Таблиця 11

ПЕРЕДАВАЛЬНИЙ АКТ

Товариства з обмеженою відповідальністю «Метало індустрія» [38]

АКТИВ		ПАСИВ	
Найменування	Сума	Найменування	Сума
«Необоротні активи»		«Власний капітал»	
Основні засоби	30	Статутний капітал	10
		Додатковий капітал	15
«Оборотні активи»		Резервний капітал	5
Запаси	105	Нерозподілений прибуток	117
ПДВ по придбаних цінностях	3	Разом:	147
Дебіторська заборгованість	90	«Довгострокові зобов'язання»	
Грошові кошти	82	Кредити і позики	25
Разом:	280		
		«Короткострокові зобов'язання»	
		Кредиторська заборгованість	130
		Резерви майбутніх витрат	8
		Разом:	138
РАЗОМ:	310	РАЗОМ:	310

16.1. Визначити під яку ставку відсотків вигідніше помістити капітал в 10 млн. грош.од. на п'ять років:

- а) під просту ставку відсотків 30% річних;
 б) під складну ставку в 25% при щоквартальному нарахуванні.

16.2. Зробити оцінку реального стану дебіторської заборгованості по таким даним:

Класифікація дебіторів по термінах виникнення заборгованості	Сума дебіторської заборгованості, тис.грн.	Питома вага в загальній сумі, %	Ймовірність безнадійних боргів, %	Сума безнадійних боргів, тис.грн.	Реальний розмір заборгованості, тис.грн.
0- 30 днів	1000		2		
31 – 60 днів	600		4		
61- 90 днів	500		7		
91- 120 днів	100		15		
121- 150 днів	50		25		
151- 180 днів	20		50		
181- 360 днів	10		75		
Понад 360 днів	2		95		
Разом					

17.1. Знайти величину наращеної суми залежно від виду процентної ставки – простої, складної. $P=10$ тис.грн.од., період нарахування 1, 3, 6. Величина процентної ставки – 10%.

17.2. Умови угоди: 5/20, net. 40; датування – 1 червня. Визначити останню дату оплати клієнтом для одержання знижки.

18.1. Визначити, яка реальна збитковість притаманна фінансовій операції, якщо при рівні інфляції 14% в рік капітал вкладається на один рік під номінальну ставку 8% при щомісячному нарахуванні.

18.2. Фірма має дебіторську заборгованість у розмірі 400 тис.грн. Собівартість складає в середньому 30% від ціни реалізації. Витрати на матеріально-товарні запаси – 5 % від ціни реалізації. Комісійні при продажу складають 7% від продажу. Розрахувати середні вкладення в рахунки дебіторів.

19. Ліквідаційна вартість підприємства, справа про визнання банкрутом якого розглядається в господарському суді, оцінюється в 730 млн.грн.од. У разі реорганізації підприємства прогнозується отримання 55 млн. грн.од. чистих грошових потоків щорічно. Середньозважена вартість капіталу підприємства складає 12% його економічної вартості. Господарський суд має намір винести ухвалу про ліквідацію підприємства. Чи буде таке рішення господарського суду правильним?

20. Ліквідаційна вартість виробничого підприємства складає 430 млн. грн.од. Прогнозований середньорічний грошовий потік дорівнює 54 млн. грн.од. Середньозважена вартість капіталу підприємства – 12% його економічної вартості. Прийняти рішення про доцільність його ліквідації або реорганізації.

22. Ліквідаційна вартість підприємства, справа про визнання банкрутом якого розглядається в господарському суді, оцінена в 530 млн. грош.од. У разі реорганізації підприємства прогнозується отримання 50 млн. грош.од. чистих грошових потоків щорічно. Середньозважена вартість капіталу підприємства складає 10% його економічної вартості. Господарський суд має намір винести ухвалу про ліквідацію підприємства. Чи буде таке рішення суду правильним з фінансової точки зору?

23. Впровадження заходів операційної реструктуризації приведе до скорочення тривалості виробничого циклу на 20%. На скільки відсотків зросте обсяг реалізації при незмінній величині оборотних коштів?

24. Визначити оптову ціну підприємства в умовах зростання собівартості із зовнішніх причин, які не залежать від діяльності підприємства

оказники	Варіанти			
	I	II	III	IV
Собівартість базова (C_1), грн.	1000	1000	1000	1000
Прибуток (Π_1), грн.	100	300	500	1000
ΔC , грн.	300	300	300	300

25. Визначити темп приросту загального обсягу і структуру (%) виробництва товарів народного споживання в прогнозованому році:

Товари народного споживання (ТНС)	Структура виробництва ТНС в базовому році, %	Темп приросту виробництва ТНС в прогнозованому році порівняно з базисним, %	Структура виробництва ТНС в прогнозованому році, %
Продовольчі	50	5	
Непродовольчі	43	-5	
Вино-горілчані вироби	7	0	
Всього	100		100

26. Розроблені 3 нові техпроцеси автоматизації виробництва з метою підвищення конкурентоспроможності продукції, що має попит на ринку. Вихідні дані:

Показники	I	II	III
Річний випуск продукції, тис.шт.	520	800	1000
Собівартість од. продукції, грн.	8,2	8,0	7,5
Капітальні вкладення, тис.грн.	3500	4000	5500

Період розробки, створення і освоєння техпроцесів триває 4 роки. Розрахувати економічну ефективність капітальних вкладень з виявленням якнайкращого варіанту. Розподіл КВ по роках (тис.грн.)

Роки	I	II	III
1	500	600	1000
2	800	1000	1500
3	1500	1800	1600
4	700	600	1400
	3500	4000	5500

27. Нормативний термін служби основних фондів, придбаних підприємством за планом технічного переозброєння для забезпечення конкурентоспроможності продукції, 20 років. Ліквідаційна вартість 4%. Визначити норму амортизаційних відрахувань, якщо відомо, що відрахування на реновацію і капремонті однакові.

28. Керівництво заводу «Авто-КС» ухвалило рішення про необхідність підвищення рівня спеціалізації заводу шляхом зняття з виробництва продукції, що не відповідає його профілю і розширення профільної продукції.

Показник	До спеціалізації	Після спеціалізації
Річний випуск, шт.	40000	42000
Собівартість одного виробу, грн.	50	40
Ціна виробу, грн.	55,5	55,5
Питомі капітальні вкладення, грн.	130	160,4
Транспортні витрати по доставці одиниці продукції споживачу, грн.	8,0	11,6
Профільна продукція за рік, тис.грн.	1300	1864

Нормативний коефіцієнт ефективності капітальних вкладень 0,15 ($E_n=0,15$). Провідний фахівець аналітичної служби заводу має обґрунтувати перепрофілювання підприємства через визначення: коефіцієнту ефективності капітальних вкладень; річного економічного ефекту від проведення спеціалізації; зміну рівня спеціалізації.

29. Визначити, який з варіантів технічного переозброєння заводу в процесі операційної реструктуризації, є ефективним. Вихідні дані:

Показники	Роки технічного переозброєння			
	1	2	3	4
1 варіант: абсолютна сума капітальних вкладень, млн. грош.од.	10	20	30	40
2 варіант: абсолютна сума капітальних вкладень, млн. грош.од.	40	30	20	10
Коефіцієнт приведення за фактором часу	1,33	1,21	1,1	1,0

За розрахунковий рік – рік завершення технічного переозброєння.

30. Для відновлення платоспроможності підприємства розроблена стратегія економії витрат. Розрахувати зниження собівартості товарної

продукції у відсотках за рахунок зростання продуктивності праці і зниження норм витрати основних матеріалів, а також загальну зміну собівартості в %.

Показники	Значення показника
Планове зростання продуктивності праці	5%
Планове зростання середньої заробітної платні	2%
Планове зниження норм на основні матеріали	3%
Питома вага заробітної платні в собівартості продукції	20%
Питома вага основних матеріалів	60%

31. Обсяг продаж в базовому році склав 40 млн. грн. Тривалість 1 обороту 45 днів. Відповідно до заходів санації в плановому періоді необхідно скоротити оборотні кошти на 10%, а обсяг продаж має залишатися без змін. Зробити висновок, за рахунок чого можливо залишити об'єм продажів без змін?

32. Знайти необхідний обсяг фінансових коштів, що інвестуються в плановому періоді в дебіторську заборгованість. Вихідні дані:

Показники	Звітний рік	Плановий рік
Обсяг реалізації продукції з наданням товарного кредиту, тис.грн	2800	3000
Залишки готової продукції на складі підприємства на кінець року, тис.грн.	300	200
Питома вага собівартості продукції в ціні, %	70	75
Середній період надання кредиту оптовим покупцям, днів	40	40
Середній період прострочення платежів по кредиту, днів	20	20

33. З метою збільшення власних коштів підприємства в кризовому стані необхідно обґрунтувати вибір методу нарахування амортизації устаткування, початкова вартість якого – 60 тис.грн.. термін служби 5 років. Норма амортизації методом залишку, що знижується, збільшена в 2 рази в порівнянні з нормою при рівномірному нарахуванні амортизації.

34. Керівництво підприємства планує збільшити виручку від реалізації на 10%. Основні показники поточного року: виручка від реалізації – 40 млн.грн., змінні витрати – 19 млн.грн., постійні витрати – 10 млн.грн. Визначити суму прибутку, яку одержить підприємство при новій виручці (період необхідно вважати релевантним).

35. Забезпечення платоспроможності підприємства досягається за рахунок прискорення оборотності оборотних коштів. Залишок оборотних коштів на підприємстві складає по кварталах I – 36 тис.грн., II – 35,5; III – 37; IV – 34 тис.грн. Річний обсяг виробництва 175 тис.грн. На скільки днів необхідно збільшити швидкість обігу оборотних коштів, щоб середньорічний залишок їх був на рівні IV кварталу.

36. У механічному цеху заводу намічене провадження заходів операційної реструктуризації, які вплинуть на зниження витрат на виробництво. Здійснення їх знайшло відображення в завданнях по підвищенню продуктивності праці, зростанню зарплати, економії витрати матеріалів. Необхідно визначити зниження собівартості продукції на плановий період по статтях витрат і в цілому. Зміна витрат по статтях витрат (у % до звітнього періоду):

1.	На основні матеріали	-4
2.	На паливо	- 2
3.	Продуктивність праці робітника	+10
4.	На з/плату виробничого робітника	+5
5.	На утримання та експлуатацію устаткування	+3
6.	Загальноцехові витрати	-2
7.	Загальнозаводські витрати (загальногосподарські)	-3
8.	Позавиробничі (комерційні) витрати	+1
9.	Обсяг виробництва	+6

Структура собівартості продукції за звітний період (%):

1.	Основні матеріали	-42
2.	Паливо	-3
3.	З/плата основних виробничих робітників	-24,5
4.	Витрати на утримання та експлуатацію обладнання	-12,5
5.	Загальновиробничі витрати	-9
6.	Загальнозаводські витрати	-6
7.	Позавиробничі витрати	-3

37. Для обґрунтування цінової стратегії антикризового управління підприємством необхідно оцінити планову виробничу і повну собівартість виробу. Вихідні дані: витрати на основні матеріали на виріб – 180 грн., поворотні відходи складають 48 грн., основна заробітна платня виробничих робітників – 152 грн., додаткова – 10% від основної, єдиний соціальний внесок 36, 78%. Витрати на утримання та експлуатацію машин і устаткування в калькуляції 63,36 грн., загальноцехові витрати за рік – 750 тис.грн., загальногосподарські – 1 млн.грн. Заробітна платня виробничих робітників в плані по труду за рік 1200 тис.грн., комерційні витрати 2% від виробничої собівартості.

38. На виробничому підприємстві розроблено декілька варіантів прогностичного балансу, основні показники якого наведено в таблиці 12.

Таблиця 12

Прогностичний баланс виробничого підприємства, тис.грн.од.

Стаття	Варіант прогнозу		
	I	II	III
Актив			

I. Необоротні активи	15200	15200	15200
II. Оборотні активи			
Грошові кошти та їх еквіваленти:			
в національній валюті	26120	26120	26120
в іноземній валюті	6840	6840	6840
III. Витрати майбутніх періодів	-	-	-
Баланс	48160	48160	48160
Пасив			
I. Власний капітал	26780	29790	27240
II. Забезпечення наступних витрат і платежів	-	-	-
III. Довгострокові зобов'язання	4600	4600	4600
IV. Поточні зобов'язання	16780	13770	16320
V. Доходи майбутніх періодів	-	-	-
Баланс	48160	48160	48160

На підставі даних прогностичного балансу визначити ймовірність банкрутства підприємства з використанням двофакторної моделі його прогнозування

$$z = -0,3877 - 1,0736k_{\text{л}} + 0,579q_{\text{пк}}$$

де $k_{\text{л}}$ – коефіцієнт поточної ліквідності активів; $q_{\text{пк}}$ – частка позикових коштів у загальному обсязі пасиву.

39. Загальний виторг підприємства має досягнути у процесі здійснення заходів плану санації 6,8 млн.грн., а валові витрати на виробництво реалізованої продукції складуть 6000 тис.грн. Сума чистого прибутку, що спрямовується на відновлення платоспроможності підприємства, має скласти 630 тис.грн. Оцінити рівень достатності прибутку для самофінансування здійснення заходів фінансового оздоровлення підприємства у звітному році.